

3F/B2 – Een eeuwenoude fascinatie

pag. 1

Een eeuwenoude fascinatie

De betekenis van dromen is een onderwerp dat de mensheid al vele duizenden jaren bezighoudt. Al in de tijd van de Hebreeuwse aartsvaders en de Egyptische farao's bogen mensen zich over de vraag of dromen ons iets leren omtrent zaken die normaliter verborgen blijven. Beroemde dromen waren die van aartsvader Jakob, Nebukadnezar, Alexander de Grote en Julius Caesar.

Aanvankelijk werden dromen opgevat als boodschappen van de godheid, maar toch vinden we al vroeg ideeën die aan de onze doen denken. Zo stelden Plato en Aristoteles dat dromen de echo vormen van wat wij in wakende toestand meemaken.

Die gedachtengang zou eeuwen later weer opduiken in Sigmund Freuds ideeën over de 'droomstimulus'. Ook een andere aan dromen toegeschreven functie die in de moderne psychotherapie een hoofdrol speelt, zijn genezende werking, wordt al bij de antieken vermeld.

Tegen het einde van de klassieke Oudheid verloor de droom zijn populariteit bij het grote publiek en werd hij louter een zaak voor wetenschappers. Maar in die kringen ging de discussie de hele Middeleeuwen en ook ten tijde van de Renaissance door.

Van Augustinus tot en met Albertus Magnus en van Thomas van Aquino tot en met Tomaso Campanella, allemaal wijdden ze er filosofische beschouwingen aan.

De Romantiek bracht een opleving in de belangstelling voor en herwaardering van de droom met zich mee. Dichters als Eichendorff, Goethe, Herder, Novalis, Schlegel en Tieck hielden zich er mee bezig. In hun werk komt steeds sterker het 'onbewuste' naar voren, een begrip dat door artsen, filosofen en psychologen werd overgenomen. Maar pas in de tweede helft van de vorige eeuw werd er, met name door mensen als de Fransman Maury en de Duitser Schermer, een begin gemaakt met experimenteel droomonderzoek.

De basis voor het moderne dieptepsychologisch onderzoek naar dromen werd gelegd met het verschijnen van Sigmund Freuds Traumdeutung (1900). Hij introduceerde voor het eerst sinds de Oudheid de droom weer als geneesmiddel. Freud zag in dromen een Via Regia (koningsweg) naar het onbewuste van de mens. Volgens hem dringen tijdens de droom (seksuele) wensen en taboes in symbolische vorm tot het bewustzijn door die er overdag door zijn afgeweerd.

Daarentegen ging Carl Jung er vanuit dat 'grote' (= belangrijke) dromen geen op het individu gerichte, maar archetypische symbolen bevatten die op een collectief onbewustzijn wijzen.

Volgens hem zouden extraverte mensen introvert dromen en omgekeerd, als compensatie en om de persoonlijkheid in evenwicht te brengen.

De droomuitleg van Freud en Jung wordt door velen niet meer aanvaard. Zo is volgens de huidige existentie-analytische opvatting een droom louter het spiegelbeeld van onze dagelijkse ervaringen. Aan gezien allerlei factoren - zoals de stemming waarin de slaper zich direct na het wakker worden bevindt - de droomherinnering kleuren is elke analytische interpretatie per definitie onbetrouwbaar.

Veel neurofysiologen en biochemici kennen aan dromen überhaupt geen diepere betekenis toe.

3F/B2 – Een eeuwenoude fascinatie

pag. 2

Opdracht : Vul het volgende tekstschema in

EEN EEUWENOUE FASCINATIE

titel + alinea 1

hoofdthema:

voorbeeld:

alinea 2

Opvattingen van de droom in de Oudheid:

1.....

2.....

3.

alinea 3:

Verandering :.....

voorbeeld:

alinea 4

Belangstelling voor de droom in de Romantiek :

1.

2.

3.

alinea 5 :

Het belang van Sigmund Freud:

.....

publicatie:

functie droom volgens Freud:

alinea 6 :

De visie van Carl Jung :

.....

alinea 7 :

Moderne opvattingen :

.....

alinea 8 :

slotconclusie :